

УДК 339.5

Дерманська Л. В.

канд .екон.наук, доцент кафедри

фундаментальних та спеціальних дисциплін

Чортківський навчально-наукового інституту підприємництва і бізнесу

Тернопільський національний економічний університет

**ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЩОДО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Dermanska L. V.

cand.sc.(econ.), associate professor at the department

of fundamental and special disciplines

Chortkiv Education and Research Institute of Entrepreneurship and Business

Ternopil National Economic University

**CUSTOMS CONTROL OPTIMIZATION FOR PROVIDING EFFICIENCY
OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY**

Постановка проблеми. Участь України в міжнародних організаціях, посилення зовнішньоекономічного співробітництва, забезпечення конкурентоспроможності на світовому ринку, підвищення рейтингу держави у світовій спільноті, впровадження міжнародних стандартів потребує реформування сучасної політичної, правової, економічної, фінансової, соціальної та інших систем нашої держави. Особливого значення в напрямі удосконалення потребує митна система України, а саме гармонізація та оптимізація митних процедур для забезпечення ефективності проведення митного контролю, так як в даній сфері відбувається тісний взаємозв'язок з іноземними державами, громадянами та міжнародними організаціями.

Здійснення державної митної політики залежить від багатьох чинників, одним із яких є створення такої системи митного контролю, яка здатна ефективно виконувати функції державного нагляду й контролю та захищати економічні інтереси країни у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Саме тому оптимізація митних процедур із врахуванням вимог сучасності, їх удосконалення в напрямі забезпечення ефективного митного контролю на всіх його стадіях, наявність проблем у сфері митної політики України підтверджує потребу і актуальність подальшого дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Поняття митних процедур, вивчення їх оптимізації в напрямі наближення до міжнародних стандартів є актуальною проблематикою дослідження вітчизняних науковців, а саме: І. Бережнюк [1], О. Вакульчик [2], О. Дьяченко [4], О. Десятнюк [13], А. Крисоватий [5], Ю. Оніщик [7] та інші. Проте нові вимоги міжнародної торгівлі, удосконалення митних процедур країн-партнерів України, налагодження зовнішньоекономічних відносин зумовлюють постійне удосконалення та в свою чергу спрощення митних процедур.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження проблемних напрямів здійснення митного контролю та розробка шляхів оптимізації його процедур щодо забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Важливим фактором забезпечення дотримання легальних правил і процедур зовнішньоекономічної діяльності є розвиток інституційних засад здійснення митного контролю. В сучасних умовах стан митного контролю не забезпечує захист економічних інтересів держави, усунення порушень митного і податкового законодавства.

Як відомо, усі товари та транспортні засоби, що переміщуються через митний кордон України підлягають митному контролю. Для забезпечення дотримання законодавства України з питань митної справи митні органи повинні проводити мінімум митних процедур. Зауважимо, що формами митного контролю згідно ст. 336 МКУ є:

«1) перевірка документів та відомостей під час переміщення товарів та транспортних засобів;

2) митний огляд/переогляд;

3) огляд територій та приміщень складів тимчасового зберігання;

4) облік товарів та транспортних засобів;

5) перевірка обліку товарів та транспортних засобів;

6) усне опитування;

7) проведення документальних перевірок;

8) направлення запитів до інших державних органів, установ та організацій, уповноважених органів іноземних держав» [6].

В контексті висвітлення проблематики, доцільно перш за все проаналізувати основні показники експортно-імпортних операцій товарів України (табл.1).

Таблиця 1

Обсяг експортно-імпортних операцій товарів України за 2013-2016рр.

МЛН.ДОЛ

Показник	Роки				Абсолютне відхилення			Відносне відхилення		
	2013	2014	2015	2016	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015	2014/ 2013	2015/ 2014	2016/ 2015
Експорт	63312,0	53901,7	38127,1	36361,7	-9410,3	-15774,6	-765,4	86,5	70,7	95,4
Імпорт	76963,9	54428,7	37516,4	39249,8	-22535,2	-16912,3	1733,4	71,8	68,9	104,6
Сальдо	-13651,9	-527,0	610,7	-2888,1	13651,9	1137,7	-2278,1	-	-	-

Джерело: розроблено автором за даними [8]

Аналізуючи дані таблиці 1, доцільно перш за все відмітити негативну динаміку експорту товарів за 2013-2016 рр., а саме скорочення у 2014р. відносно до минулого періоду відбулося на 9410,3 млн.дол. або 13,5%, у 2015р. – на 15774,6 млн.дол. або 29,3%, у 2016р. – на 765,4 млн.дол. або 4,4%. Щодо імпорту спостерігається аналогічна ситуація, тільки у 2016р. відносно 2015р. збільшився на 1733,4 млн.грн. Значне скорочення як імпорту товарів, так і

експорту у 2015 р. вплинуло на позитивне сальдо експортно-імпортних операцій у розмірі 610,7 млн. дол.

Складність ситуації, що стосується динаміки обсягів зовнішньоекономічної діяльності зумовлено не тільки фінансовими, економічними, політичними факторами, а й нетарифним фактором – складністю митних процедур, а саме витратністю їх проходження учасниками зовнішньоторговельної діяльності.

Складні митні процедури стають перешкодою в міжнародній торгівлі, оскільки здатні уповільнити здійснення зовнішньоторгових операцій, а останні неможливі без проходження митного контролю. Оптимізація часу на проведення митних процедур сприятиме міжнародному товарообміну. Митні процедури повинні бути максимально простими і створювати якомога менше незручностей для міжнародної торгівлі. Все це обумовлює необхідність зближення правового регулювання митних процедур у правових системах держав з метою спрощення і прискорення процесу їх проходження [13].

Підтвердженням складності митних процедур, які існують в Україні, що в подальшому впливає на ефективність проведення митного контролю є показники рейтингу Doing Business-2018, підготовлений Світовим банком (рис. 1).

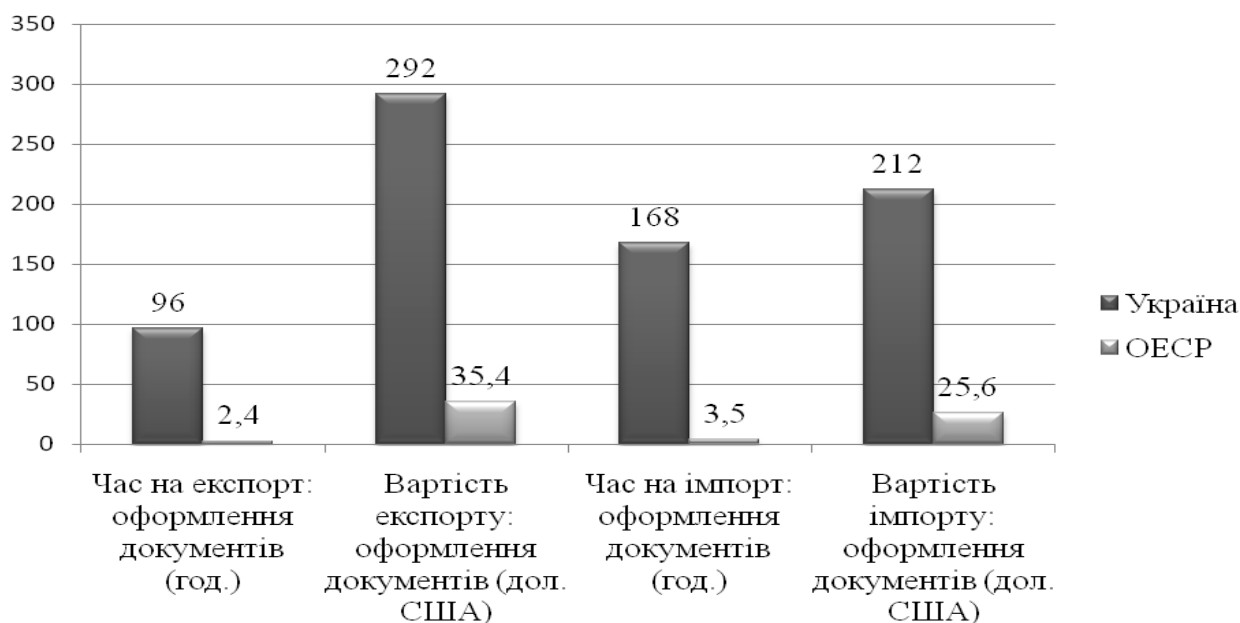

Рис. 1. Витратність на проведення митних процедур в Україні та ОЕСР

Джерело: розроблено автором за даними [11]

Беручи для порівняння країни ОЕСР та Україну, то для митної політики нашої держави спрощення митних процедур повинно бути першочерговим завданням. Так, в Україні час на оформлення документів при експорті та імпорті становить 96 год. Та 168 год., що у 40 та 50 разів відповідно перевищує тривалість таких процедур в ОЕСР. Що стосується вартості оформлення документів при експортно-імпортних операціях, то ситуація залишається такою ж самою – перевищення у 8 разів, як при експорті, так і при імпорті.

Що стосується здійснення міжнародної торгівлі, Україна за рейтингом Doing Business-2016, 2017 та 2018 року втратила 10 позицій за 3 роки, що говорить про неефективність проведення заходів державою щодо стимулювання в даному напрямі.

Підвищення ефективності проведення митного контролю, забезпечення спрощення міжнародної торгівлі, покращення ділового клімату, сприяння економічному зростанню можливе через наявність проблемних напрямів проведення митних процедур, а саме:

- здійснення повного митного контролю товарів, без використання належного технічного оснащення та інформаційних технологій;
- відбувається дублювання щодо проведення двостороннього митного контролю двох сусідніх країн;
- суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності подають значну кількість різних документів про переміщення товару через митний кордон, форми цих документів відрізняються у різних країнах;
- виявляється недостатня укомплектованість, з точки зору матеріально-технічної бази, та зручність розташування місць для проведення митного оформлення товарів.
- наявність різних ставок та методів нарахування митних платежів та інші.

Аналізуючи складність митних процедур, доцільно звернути увагу на заходи щодо їх спрощення Україною в останні роки проведення реформи.

Перш за все, відповідно до зобов'язань перед МВФ, наша держава повинна була запровадити інститут уповноваженого економічного оператора (УЕО) з метою спрощення митних процедур та імплементації митного законодавства. Хоча на законодавчому рівні поняття УЕО існує з 2012 року, яке визначено Митним кодексом. Проте до цього часу в Україні не з'явилося жодного уповноваженого економічного оператора через відсутність відповідних підзаконних актів.

В цьому напрямі Кабінетом Міністрів України було підготовлено проект Закону № 4777 «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей», однак Комітет Верховної Ради України з питань податкової та митної політики на своєму засіданні 21 червня 2017 року відправив на доопрацювання у зв'язку з тим, що існує цілий ряд розбіжностей між змістом інших положень законопроекту та змістом відповідних норм чинних актів митного законодавства ЄС [10].

Статус УЕО – це комплекс пільг при взаємодії з митницею, які може отримати законослухняне підприємство. Перш за все, це значно менша кількість перевірок на митниці. Товари, що переміщуються уповноваженим оператором, рідше підлягають митним оглядам та перевіркам документів. У разі, якщо митниця все ж захоче оглянути товар, який провозить УЕО, вона заздалегідь інформує про це підприємство. Це дозволяє краще планувати поставки та уникати простоїв. При цьому митне оформлення та митний контроль вантажів УЕО здійснюються у першочерговому порядку [2, с.99].

Відповідно для належного функціонування УЕО доцільно не тільки прийняти законопроект, а й забезпечити його якісну імплементацію з урахуванням вітчизняних реалій.

Проблема автоматизації митниці стоїть перед державою вже не один рік. Це стосується запровадження щодо митних процедур та спрощення митного оформлення не тільки для УЕО, але і для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Зокрема, ці нововведення забезпечать автоматичну реєстрацію

митних декларацій, визначення обсягу необхідних перевірочних заходів за митною декларацією, виконання частини або всіх митних формальностей без людського фактора, зменшить витрати на імпорт та експорт товарів, покращить загальні умови ведення бізнесу.

Рішення про запровадження Єдиного вікна було прийнято 25 травня 2016 року – Постанова Кабінету Міністрів України № 364 від 25.05.2016 «Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фітосанітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю». [3]

31 серпня 2017 у Міністерстві фінансів відбулась нарада з питань обговорення шляхів подальшого розвитку і функціонування системи інформаційного обміну «Єдине вікно». В фокусі уваги учасників зустрічі було рішення про запровадження з 1 лютого 2018 року обов'язковості використання підприємствами і держорганами інформаційної системи «єдиного вікна».

Проект Постанови передбачає низку змін до функціонування інформаційного обміну за принципом «єдиного вікна». Зокрема, тепер поширення дії «єдиного вікна» буде на операції з переміщення товарів в абсолютно всіх митних режимах, зменшиться кількість сканованих документів при поданні контролюючим органам необхідних відомостей, скоротиться призначений час для огляду товарів, зменшиться граничний термін прийняття рішення щодо товарів, що вивозяться за межі митної території України та ряд інших переваг.

В рамках системної реформи митниці зроблено перший крок для впровадження в Україні європейських правил транзиту товарів. Ухвалений проект Закону «Про внесення змін до Митного кодексу України щодо приведення транзитних процедур у відповідність з Конвенцією про єдиний режим транзиту та Конвенцією про спрощення формальностей у торгівлі товара» № 5627 від 29.12.2016 передбачає внесення змін до Митного кодексу

щодо приведення транзитних процедур у відповідність до європейських стандартів, а також – Конвенції про єдиний режим транзиту та Конвенції про спрощення формальностей у торгівлі товарами. [9]

Зокрема, планується використання в Україні окремих типів митних декларацій, аналогічних тим, що використовуються у ЄС для процедури спільного транзиту при торгівлі між договірними сторонами Конвенцій, передбачається використання європейських інформаційно-телекомунікаційних систем, які функціонують на міжнародному рівні, що забезпечить Україні використання спільної транзитної процедури Європейської асоціації вільної торгівлі та Європейського економічного співтовариства, вирішиться проблема обміну інформацією про товари, що переміщуються через спільний кордон України та країн-членів ЄС, використовувати єдину митну декларацію та єдину гарантію для переміщення товарів.

Крім того, в напрямі приєднання до Конвенції про єдиний режим транзиту в Україні, планується використання нової комп'ютеризованої транзитної системи Європейського Союзу (NCTS), яка забезпечить обмін електронними даними про товари, що переміщуються транзитом, між усіма митними органами-учасниками транзиту, а також митними органами та суб'єктами ЗЕД. [9]

Система митного контролю недосконала, має ряд застарілих рис та потребує низку реформ, що спростили б процедуру оформлення та знизили вартість перевезення товарів через кордон. Розглянемо, які ж основні заходи плануються проводитись державою в напрямі спрощення процедур митного контролю починаючи з 2018 року.

1. Здійснення аналізу законодавства та підготовка переліку актів, які потребують затвердження або актуалізації та визначення переліку необхідних організаційних заходів. Підготовка проектів відповідних нормативно-правових актів та реалізація заходів

2. Створення (або визначення з діючих) інформаційного ресурсу для доведення до юридичних осіб та громадян актуальної інформації про заходи тарифного та нетарифного регулювання, митні правила та регламенти тощо.

3. Встановлення порядку роботи інформаційного ресурсу (координатора проекту, структуру, джерела інформації, мови, на яких вона подається, строки її оновлення, відповідальні органи тощо)

4. Зміни до МКУ щодо запровадження Інтегрованого митного тарифу.

5. Впровадження інституту уповноваженого економічного оператора (УЕО) із збалансованою, прозорою та зрозумілою системою оцінки претендентів. Впровадження спеціальних спрощень поза процедурою УЕО (в рамках Угоди СОТ про спрощення процедур торгівлі)

6. Створення законодавчих підстав для впровадження порядку попереднього огляду товарів декларантом (митним брокером) для прискорення їх випуску.

7. Імплементация міжнародних стандартів даних (WCO datamodel та EU datamodel) в електронних документах державних органів та митних інформаційних системах

8. Підготовка програмного забезпечення для функціонування ІТ системи органів доходів і зборів в частині внесення інформації про документи щодо підтвердження дотримання обмежень щодо переміщення товарів через митний кордон України та про скасування або встановлення заборони щодо ввезення в Україну окремих товарів.

9. Запровадження здійснення в автоматичному режимі автоматизованою системою митного оформлення таких дій: отримання та реєстрація митних декларацій; визначення переліку митних формальностей залежно від типу митної декларації, митного режиму, особливостей, способів і засобів переміщення товарів; надання інформації декларанту про стан обробки митної декларації; виконання окремих або усіх митних формальностей автоматизованою системою митного оформлення в автоматичному режимі,

якщо не визначено необхідність виконання митних формальностей посадовими особами митниці.

10. Розмежування відповідальності митного брокера та декларанта за подання митниці неправдивих відомостей щодо товарів, що переміщуються через митний кордон.

11. Внесення до МКУ положень щодо: наведення декларантами у митних деклараціях відомостей про документи, необхідні для здійснення митного контролю, або відміток, що товари не підпадають під дію заборон та/або обмежень; надання права митниці завершити митне оформлення у разі наведення декларантом відомостей про дотримання заходів нетарифного регулювання або внесення відмітки, що товари не підпадають під дію заборон та/або обмежень; відповідальності декларанта за внесення недостовірних відомостей про проходження контролів та дотримання заходів нетарифного регулювання.

12. Здійснення поетапного перегляду митних та суміжних процесів і процедур з метою їх спрощення, інформатизації, усунення неузгоджень та автоматизації: на залізничному транспорті; в автомобільних пунктах пропуску; в морських портах; в річкових портах; в аеропортах; міжнародних поштових та експрес-відправленнях тощо[12].

На основі аналізу проведених реформ та заходів, направлених на максимальне зниження витрат, часу та вимог щодо документів та даних, необхідних для здійснення митних та інших формальностей на кордоні повинні бути ефективними, а не носити тільки номінальний характер. Всі напрями реформування повинні перш за все:

– враховувати законні потреби торговельної спільноти при впровадженні нового митного законодавства, політик та процедур; повинні розвиватися партнерські відносини між митницею та торговельною спільнотою для забезпечення такої організації та методів роботи митниці, при яких враховуються потреби законної торгівлі;

– процедури та методи співпраці між митницею, іншими компетентними державними органами та торговельною спільнотою повинні сприяти торговим потокам та уникнення дублювання вимог;

– розвиток сервісно-орієнтованого підходу до торгівлі, який повинен бути досягнутий шляхом прозорості та послідовності процедур, правил та методів контролю, дозволяючи торговельній спільноті в повній мірі усвідомлювати свої права й обов'язки і мати вірне розуміння будь-яких можливих вимог, при цьому забезпечуючи прозорість, відкритість, взаємну довіру та повагу.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших досліджень. За результатами проведеного дослідження зазначимо, що митний контроль має забезпечити дотримання митного законодавства та усунення його порушень в наступних періодах. Це має сприяти досягненню мети митної політики – позитивному іміджу України його впливу на розвиток зовнішньоекономічних відносин та соціально-економічний розвиток держави в цілому, а відтак і реальне наповнення бюджету митними платежами.

Політика митного контролю повинна бути направлена на національні інтереси і враховувати потреби населення у товарах, що ввозяться на територію країни.

Реалізація даних пропозицій, на наше переконання, дозволить суттєво поліпшити стан митного контролю, підвищити ефективність контрольно-перевірної діяльності митних підрозділів, а отже посилить їх роль у протидії тіньовим оборудкам у сфері ЗЕД.

Вивчення багатого зарубіжного досвіду й міжнародного законодавства у частині здійснення та удосконалення митного контролю, посиленні його ролі в протидії неправомірним зовнішньоекономічним операціям – один із кроків поліпшення системи митного контролю в Україні, що вимагає подальшого наукового осмислення.

Література

1.Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти : моногр. / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ : Акад. Митної служби України, 2009. – 543 с.

2.Вакульчик О. Інтегральна оцінка фінансового стану суб'єктів господарювання під час отримання статусу уповноваженого економічного оператора / О. Вакульчик, О. Книшек, А. Петросян // Вісник АМСУ. – 2014. – № 1 (51). – С. 98-105. – (Серія «Економіка»)

3. Деякі питання реалізації принципу “єдиного вікна” під час здійснення митного, санітарно-епідеміологічного, ветеринарно-санітарного, фіто санітарного, екологічного, радіологічного та інших видів державного контролю: постанова КМУ № 364 від 25.05.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-п>

4.Дьяченко О.В. Гармонізація та спрощення національної практики здійснення митних процедур в контексті європейської інтеграції / О.В. Дьяченко // Вісник Приазовського державного технічного університету : зб. Наукових праць / ПДТУ. – Маріуполь, 2015. – Вип. 30. – С. 276–283.

5.Митна справа : підручник / А. І. Крисоватий, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк [та ін.] ; за ред. А. І. Крисоватого. – Тернопіль : ТНЕУ, 2014. – 540 с.

6.Митний кодекс України № 4495-VI від 13.03.2012 р. / Верховна Рада України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

7.Оніщик Ю. В. Митний контроль як вид фінансового контролю / Ю.В.Оніщик // Науковий вісник Чернівецького університету. – 2012. – Вип. 628. – С. 110–113.

8.Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

9.Про внесення змін до Митного кодексу України щодо приведення транзитних процедур у відповідність з Конвенцією про єдиний режим транзиту та Конвенцією про спрощення формальностей у торгівлі товара: проект закону

№ 5627 від 29.12.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60887

10.Про внесення змін до Митного кодексу України щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей: проект закону № 4777 від 03.06.2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59320

11.Рейтинг Doing Business-2018 [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://russian.doingbusiness.org/reports/global-reports/doing-business-2018>

12.Урядовий портал [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250141228&cat_id=244276429

13.Харкавий М. О. Новітня парадигма реалізації митного контролю в умовах спрощення митних процедур [Електронний ресурс] / О. М. Десятнюк, М. О. Харкавий // Ефективна економіка. – 2015. – № 3. – Режим доступу :
<http://www.economy.nayka.com.ua/?n=3&y=2015>.

References

1.Berezhnyuk, I. G. (2009) *My`tne regulyuvannya Ukrayiny` : nacional`ni ta mizhnarodni aspekty`* [Custom adjusting of Ukraine : national and international aspects], monograph, Dnipropetrovs`k : Akad. My`tnoyi sluzhby` Ukrayiny`, 543 p.

2.Vakul`chy`k, O., Kny`shek, O. and Petrosyan A. (2014) An integral estimation of the financial state of subjects of foreign trade is during the receipt of status of the authorized economic operator , *Visny`k AMSU «Ekonomika»*, no1 (51), pp. 98-105

3.The Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Some issues of implementation of the principle of a “single window” during the implementation of customs, sanitary and epidemiological, veterinary and sanitary, phytosanitary, ecological, radiological and other types of state control». No. 364 from 25.05.2016, available at:
<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/364-2016-p> (access date February 10, 2018).

4. D'yachenko, O. V. (2015) Harmonization and simplification of national practice of realization of custom procedures are in the context of European integration, *PDTU, Mariupol*, issue 30, pp. 276–283.

5. Krysovatyj, A. I., Gerchakivskyj S. D., and Dem'yanyuk, O. B. (2014) *Mytna sprava [Custom business]*, textbook, Ternopil, TNEU, 540 p.

6. The Verkhovna Rada of Ukraine (2012), Customs Code of Ukraine №495-VI dated 13 March 2012, available at: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (access date February 10, 2018).

7. Onishhyk, Yu. V. (2012) Custom control as type of financial control, *Naukovy`j visny`k Chernivecz`kogo universy`tetu*, issue 628, pp. 110–113.

8. State Statistics Service of Ukraine, available at: <http://ukrstat.gov.ua/>

9. The Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Draft Law of Ukraine «About making alteration in the Custom code of Ukraine in relation to bringing of transit procedures to conformity with Convention about the only mode of transit and Convention about simplification of formalities in trade of commodity» no. 5627 from 29.12.2016, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=60887 (access date February 10, 2018).

10. The Verkhovna Rada of Ukraine (2016), The Draft Law of Ukraine «About making alteration in the Custom code of Ukraine in relation to the authorized economic operator and simplifications of custom formalities» no. 4777 from 03.06.2016, available at: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=59320 (access date February 10, 2018).

11. Doing Business 2018, available at: http://www.doingbusiness.org/~/_media/WBG/DoingBusiness/Documents/Annual-Reports/English/DB2018-Full-Report.pdf

12. Uryadovy`j portal, available at: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=250141228&cat_id=244276429 (access date February 10, 2018).

13.Харкavy`j, М. О. and Desyatnyuk, О. М. (2015) Paradigm of realization of customs control in the context of simplification of customs procedure, Efekty`vna ekonomika, no. 3, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=3&y=2015>

Анотація

Дерманська Л. В. ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕДУР МИТНОГО КОНТРОЛЮ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета. Дослідження проблемних напрямів здійснення митного контролю та розробка шляхів оптимізації його процедур щодо забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Методика дослідження. Для дослідження поставленої проблематики використовувалися загальнонаукові і спеціальні методи: діалектичний, дедуктивний, індуктивний, абстрагування та конкретизація, порівняльний та статистичний аналіз, графічний метод.

Результати дослідження. Визначено важливість оптимізації митних процедур в напрямі інтеграції у європейський торговельний простір, досліджено взаємозв'язок здійснення митних процедур щодо ефективності митного контролю, виділено проблемні напрями їх реалізації. Проаналізовано заходи держави щодо спрощення і гармонізації митних правил в Україні та окреслено пріоритетні напрями митної політики в даному напрямі починаючи з 2018 року. Визначено засади ефективності митної реформи для забезпечення розвитку зовнішньоекономічних відносин та соціально-економічного розвитку держави.

За результатами проведеного дослідження зазначимо, що митний контроль має забезпечити досягненню мети митної політики – позитивному іміджу України його впливу на розвиток зовнішньоекономічних відносин та соціально-економічний розвиток держави в цілому.

Наукова новизна результатів дослідження полягає в ґрунтовному дослідженні проблемних напрямів оптимізації митних процедур щодо забезпечення ефективності митного контролю та розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

Практична значущість результатів дослідження. Реалізація даних пропозицій, на наше переконання, дозволить суттєво поліпшити стан митного контролю, підвищити ефективність контрольно-перевірної діяльності митних підрозділів, а отже посилить їх роль у протидії тіншовим оборудкам у сфері ЗЕД.

Ключові слова. Митні процедури, митний контроль, євроінтеграція, зовнішньоекономічна діяльність, ефективність, оптимізація.

Annotation

Dermanska L. V. CUSTOMS CONTROL OPTIMIZATION FOR PROVIDING EFFICIENCY OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY

Purpose. Investigation of problem areas of customs control and development of ways to optimize its procedures for ensuring the effectiveness of foreign economic activity.

Methodology of research. To study the problem, general scientific and special methods were used: dialectical, deductive, inductive, abstraction and concretization, comparative and statistical analysis, graphical method.

Findings. The importance of optimization of customs procedures in the direction of integration into the European trading space is determined, the relationship of customs procedures on the effectiveness of customs control is investigated, the problem directions of their implementation are highlighted. The state measures on simplification and harmonization of customs rules in Ukraine are analyzed and priority directions of the customs policy in this direction from 2018 are outlined. The principles of effectiveness of customs reform are defined for ensuring development of foreign economic relations and socio and economic development of the state.

According to the results of the conducted research, we note that customs control should ensure the achievement of the aim of customs policy - the positive image of Ukraine, its influence on the development of foreign economic relations and socio and economic development of the state as a whole.

Originality. The scientific novelty of the research results is thorough research of problem ways of optimization of customs procedures in order to ensure the effectiveness of customs control and development of foreign economic activity.

Practical value. According to our conviction, the implementation of these proposals will significantly improve the state of customs control, increase the efficiency of control and inspection activities of customs units, and thus increase their role in counteracting shadow transactions in the field of foreign economic activity.

Key words. Customs procedures, customs control, European integration, foreign trade, efficiency, optimization.

Аннотация

Дерманская Л. В. ОПТИМИЗАЦИЯ ПРОЦЕДУР ТАМОЖЕННОГО КОНТРОЛЯ ОТНОСИТЕЛЬНО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ ВНЕШНЕЭКОНОМИЧЕСКОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Цель. Исследование проблемных направлений осуществления таможенного контроля и разработка путей оптимизации его процедур относительно обеспечения эффективности внешнеэкономической деятельности.

Методика исследования. Для исследования поставленной проблематики использовались общенаучные и специальные методы: диалектический,

дедуктивный, индуктивный, абстрагирование и конкретизация, сравнительный и статистический анализ, графический метод.

Результаты исследования. Определена важность оптимизации таможенных процедур в направлении интеграции в европейское торговое пространство, исследована взаимосвязь осуществления таможенных процедур относительно эффективности таможенного контроля, выделены проблемные направления их реализации. Проанализированы мероприятия государства относительно упрощения и гармонизации таможенных правил в Украине и очерчены приоритетные направления таможенной политики в данном направлении, начиная с 2018 года.

Определенно принципы эффективности таможенной реформы для обеспечения развития внешнеэкономических отношений и социально-экономического развития государства.

По результатам проведенного исследования отметим, что таможенный контроль должен обеспечить достижение цели таможенной политики – позитивному имиджу Украины его влияния на развитие внешнеэкономических отношений и социально-экономическое развитие государства в целом.

Научная новизна результатов исследования заключается в основательном исследовании проблемных направлений оптимизации таможенных процедур относительно обеспечения эффективности таможенного контроля и развития внешнеэкономической деятельности.

Практическая значимость результатов исследования. Реализация данных предложений, по нашему убеждению, позволит существенно улучшить состояние таможенного контроля, повысить эффективность контрольно-проверяющей деятельности таможенных подразделений, а следовательно усилить их роль в противодействии теневым сделкам в сфере ЗЕД.

Ключевые слова. Таможенные процедуры, таможенный контроль, евроинтеграция, внешнеэкономическая деятельность, эффективность, оптимизация.